

[Else-Merete Ross.]

modtagelsescentre for alvorlige tilfælde for at yde dem en førstehjælp og beskyttelse; det må også andre institutioner have brug for.

Medens udenrigsministeriet foreslår at overveje tvangsbehandling — ikke som straf, men som hjælp — har sundhedsstyrelsen frarådet en udvidelse af adgangen til tvangsmæssig behandling af ungdomsnarkomanerne. Jeg ville være meget betænkelig ved at benytte tvang. Jeg ville kunne følge udenrigsministeriet så langt, at hvis en af dets unge i et lyst øjeblik ytrede ønske om behandling, skulle øjeblikkelig indlæggelse kunne etableres, inden han ombestemte sig. En hurtigt udrykkende ambulance kunne tænkes at blive det første skridt i den rigtige retning, som den uden senere ville være inderligt taknemlig for.

I de 5 ministres redegørelser for nye foranstaltninger kan man ikke forvente at der også skal være en analyse af, hvorfor der ikke blot blandt brugere af stoffer, men hos en meget stor del af ungdommen er utilfredshed med vort bestående samfund. I den kommende tid tror jeg det er nødvendigt at få en debat i gang mellem grupper med modstående synspunkter — det vil vel især blive mellem os gamle og de unge og yngre. Vi gamle må af de seneste års oplevelser lære, at vi ikke skal tale til de unge, men med de unge. Jeg tror, at det er Hal Koch, der har sagt, at demokrati er dialog. Det er denne dialog, vi må beflitte os på i skoler, læreanstalter og i de politiske partier. Denne dialog om samfundet og dets nok for autoritære normer kan forhåbentlig få betydning også med hensyn til de spørgsmål, vi har behandlet i dag.

**Morten Lange:** Hvis debatten her i dag skulle have været ført på grundlag af den, jeg havde nær sagt dramatiske omtale, emnerne har fået i pressen i den nyere tid — i de senere dage — hvor man somme tider næsten har fået et indtryk af, at kongeriget Danmark var indhyllet i en damp af hash, så var det naturligvis blevet en dramatisk debat. Jeg synes, at det er et af de mest fornuftige og positive karaktertræk i den debat, der føres i øjeblikket her, at den har mange træk i retning af

en afdramatisering i forhold til oplægget, og jeg tror, at det er overordentlig sundt. Det er et vigtigt problem, vi behandler, men det er hverken altoverskyggende eller et problem, som — efter hvad vi kender til det — truer verdens fremtid, som en eller anden højt anskreven FN-embedsmand for nylig skulle have udtalt.

Jeg tror, at en af vore opgaver i virkeligheden er den, at vi afdramatiserer sagen, så at vi kan komme til at diskutere den på et sagligt og jordnært grundlag, og det er naturligvis en af de ting, som er vanskeliggjort, fordi hele det område, vi diskuterer, ja, det er jo noget, som er forbudt. Ifølge de love, som vi og vore forgængere har vedtaget, er forbrug af narkotiske midler en lovovertrædelse, og det stiller naturligvis en sådan handling i et skær, som er forskelligt fra det, hvorunder man beskæftiger sig med en række andre nydelsesmidler. Der er meget lidt diskussion om tobak, omendskønt vi ved, at cigaretter har en kendt og forholdsvis veldokumenteret skadevirkning. Der er i de nyeste år heller ikke den debat om alkohol, som der var for en række år tilbage, også selv om det er fuldstændig klart, at alkohol i mange samfundsgrupper, blandt mange mennesker, er et alvorligt problem, som måske også nok kunne trænge til en fornyet, jeg vil sige ufanatisk og jordnær behandling i folketinget ved en eller anden lejlighed.

Men disse nydelsesmidler, vi her taler om, ligger altså uden for rammerne af, hvad der hidtil har været debatteret, fordi vi har ulovliggjort dem, og netop den kendsgerning gør, at debatten hviler på et grundlag, som er svagere og løsere, end det normalt burde og kunne være. For det, at nydelsen eller brugen af de omtalte stoffer i sig selv er en mere eller mindre svagt eller stærkt kriminaliseret handling, gør — jeg havde nær sagt, at vi giver stofferne en uønsket tilsætning og derigennem også slører de studier, vi gerne vil foretage over deres virkning. Når de unge — eller de gamle med for den sags skyld — ikke alene nyder et nydelsesmiddel, men samtidig overtræder loven, så foretager de på én gang to akter, og det får naturligvis betydning for, hvad vi senere må kunne slutte om virkningen af de pågældende stoffer.

Der foreligger jo et af de tilfælde, hvor